

MOJE KSIĄŻECZKI

I. 1. 2. 14. 665

W JAKI SPOSÓB

OZDOBIĆ CHOINKĘ

zebrała i ułożyła

MARJA WERYHO

Marja

Wydawnictwo M. ARCTA w Warszawie

Biblioteka Narodowa
Warszawa

30001020190826

I. 1. 214. 665

1978 k 665/19

72. Oczerona 22da N. P. D. in. J. Fragoza

W JAKI SPOSÓB
OZDOBIĆ CHOINKĘ

zebrała i ułożyła

MARJA WERYHO

Nikt nie zaprzeczy, że widok przystrojonej choinki sprawia nam wielką radość; ale uciecha będzie jeszcze stokroć większa, gdy ozdoby przyrządzimy sami.

W tym właśnie celu podajemy wzory niektórych ozdób, a pomysłowość pracownika potrafi urozmaicić i znacznie powiększyć ich ilość. Radzę jednak czytelnikom moim zawczasu zaopatrzyć się w materiał, który łatwo znaleźć można w każdym domu: kawałki włóczki i jedwabiu kolorowego, papier okładkowy od kajetów zapisanych, papier listowy i papier glansowany, złoty i srebrny, kawałki tektury, szyszki, żółędzie, orzechy, kasztany, drut, lak, perelki, mech, kolorowe gałganki i t. p.

Wyd. III.

Z narzędzi potrzebne są: gruba igła do cerowania, nożyczki, nóż, linijka, miara centymetrowa lub łokciowa, pędzelek, ołówek, gwoźdżiki, młoteczek i t. d.

Ozdoby papierowe należy sklejać gęstą gumą, a jeszcze lepiej syndetikonem, którego dostać można w każdym składzie aptecznym.

Do sklejania grubego papieru lub tektury najlepiej używać klajstru, który się przyrządza w sposób następujący: do łyżki mąki kartoflanej wlać dwie łyżki zimnej wody i rozmieszać. W osobnym garnuszku zagotować wody i wlewać w nią rozrobione ciasto, mieszając wodę cały czas łyżką lub patyczkiem.

Tym sposobem powinniśmy otrzymać klajster zupełnie szklisty; gdyby zaś nie był przezroczysty, należy postawić go na ogniu i jeszcze jakiś czas mieszać.

Ozdoby na choinkę najlepiej pozlacać złotym proszkiem, czyli farbą metalową, której dostać można w składzie aptecznym, lub w sklepach z przyborami do malarstwa.

Proszek ten rozpuszcza się w płynie, zwanym sekatur, w colodium, lub gumie arabskiej.

Następnie nalewa się gumę na spodeczek, sypie w nią proszek i miesza, dopóki się nie otrzyma złotego płynu, którym za pomocą pędzelka pomalować można dany przedmiot.

Można też używać lakieru i wtedy macza się pędzelek najpierw w lakierze, a później w proszku.

Orzechy najlepiej złocić malarskiem złotem. W tym celu kupuje się książeczkę owego złota i złoci w następujący sposób: każdy orzech macza się w lekkim rozcynie gumy arabskiej i obwija listkiem złota.

W ten sposób złoczone orzechy mają najładniejszy połysk.

1. Łańcuchy papierowe.

Podajemy tu trzy rodzaje łańcuchów papierowych, które mogą służyć jako ozdoba na choinkę.

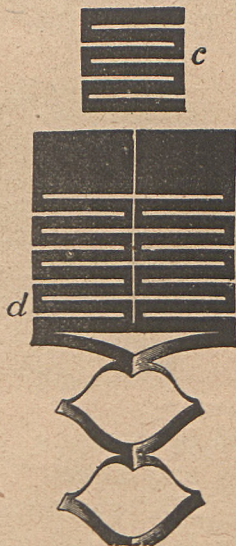
Pierwszy (fig. *a*), bardzo łatwy, potrafi zrobić każde dziecko. Tniemy papier na paski jednakowej długości, pierwszy pasek sklejamy na końcach gumą; w otrzymane kółeczko wkładamy drugi pasek i znowu sklejamy końce. To samo robimy z następnymi paskami.

Łańcuch (fig. *b*) robimy z papieru w dwóch kolorach; wycinamy z papieru glansowanego długie paski na palec szerokie. Potem bierzemy dwa paski i przykładamy jeden koniec do drugiego pod kątem prostym. Lewą ręką przyciskamy koniec pasków, a prawą zaginamy jeden pasek na drugi; pasek z pod spodu zaginamy na wierzch i t. d.

Kiedy paski dojdą do końca, trzeba je nasztukować nowymi, przyklejając końce gęstą gumą, póki nie otrzymamy długiego łańcucha.

Fig. *d* da nam jeszcze inny łańcuch. Żeby go zrobić, bierzemy pasek papieru szerokości trzech palców, zginamy go we

dwoje na długość i wycinamy podług po-
danego wzoru, a następnie wyciągamy.

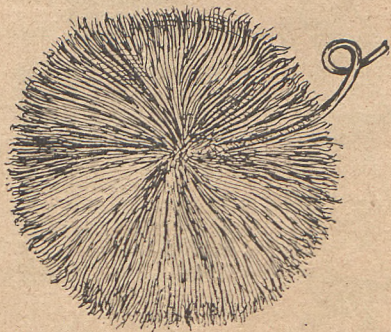

Dla większej dokładności można naj-
pierw linijką nakreślić linje, a potem do-
piero wycinać.

2. Złota kula.

Kula, którą podajemy na obrazku, jest łatwa do wykonania.

Trzeba wziąć pasmo złotego deszczu, który sprzedają w sklepach, i nawinąć na bilet wizytowy.

Z jednej strony biletu przewlec nitkę pod nawiniętym pasmem i zwią-

zać ją mocno, a z drugiej przeciąć pasmo nożyczkami.

Nici wyprostują się natychmiast i utworzą ładną złotą kulę, którą jako ozdobę zawiesimy na choinkę.

3. Rozetki.

Rozetki można robić z okładkowego papieru lub z kolorowego brystolu.

Rozetka fig. 1 robi się w nast. sposób:
Równo nacięte paski układamy jeden na drugim w formie gwiazdki i klepiamy, ażeby się zbyt nie rozsuwały; koniec pasków łączymy w środku nitką (przy pomocy igły). Wreszcie nawlekamy perełkę szklaną i zakończamy.

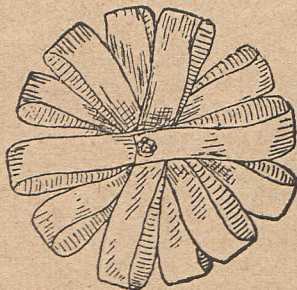

Fig. 1.

Gdy zeszyjemy razem dwie takie rozetki, otrzymamy jedną pełniejszą i ładniejszą.

Rozetka z siedmiu kółek fig. 3.

Bierzemy paski na 10 cent. długie i klepiamy je końcami. Otrzymujemy kółka, które powinny być jednakowej wielkości, a wtedy 6 kółek obejmie w zupełności siódme.

Najładniej wyglądają rozetki z grubego brystolu, oklejone z wierzchu złotym, a we-

wnątrz srebrnym papierem. Kółka można sklejać gumą lub klejstrem, a miejsca po-

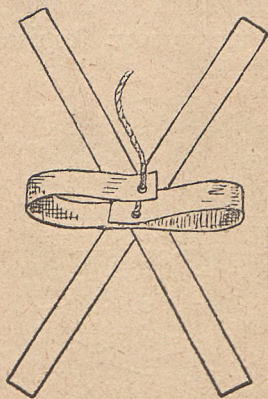

Fig. 2.

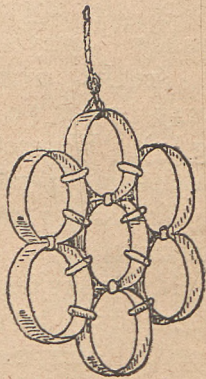

Fig. 3.

łączenia oblepić paskami z papieru kolorowego lub złoczonego, co ozdobi rozetkę.

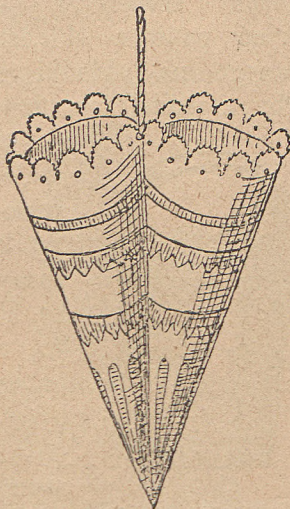
4. Tutki do cukierków.

Z papieru aktowego wycinamy koło i dzielimy je na 3 części; $\frac{1}{3}$ część odcinamy. Następnie, posmarowawszy odpowiednią

część klajstrem, łączymy tutkę w ten sposób, żeby śpiczasty koniec u dołu był dobrze zakończony. Całą tutkę oklejamy złotym papierem o tyle większym od formy, żeby go wystarczyło na wycięcie ząbków lub frendzli.

Można także robić tutki podwójne. W tym celu bierzemy $\frac{1}{2}$ koła papieru aktowego i skleamy je w kształcie litery S, t. j. jeden bok połowy koła przyklejamy do środka, drugi w przeciwną stronę od tyłu.

Otrzymaną w taki sposób tutkę możemy zawiesić na choince na druciku, przewleczonym przez brzeg tutki i skreconym we dwoje.

5. Koszyczek w kształcie wiaderka

można zrobić w sposób następujący: wziąć papieru okładkowego, to jest używanego na okładki do kajetów, i wyciąć zęby z jednej i z drugiej strony. Z takiego

go paska zrobić cylinder, okręciwszy papier na szkło od lampy i zlepiwszy końce; następnie wycinamy i przyklejamy denko. Pałaczek robimy z paska, wyciętego ze złotego papieru, który powinien być dosyć gruby; można go też podkleić tym samym okładkowym papie-

rem. Wiaderko należę ozdobić, nalepiając u góry i u dołu paski czarnego papieru, będzie to naśladowało obręcze, a następnie z papieru kolorowego można naciąć rozmaitych kólek, gwiazdek, kwadracików, trójkątów i przyozdobić nimi po-

wierzchnię wiaderka, jak to widzimy na naszym rysunku.

6. Woreczki.

Na dowolnej wielkości kwadracie jakiegoś materiału wełnianego, bawełnianego lub jedwabnego trzeba wyszyć dokoła szlaczek jedwabiem lub włóczką, brzegi oblać sznurkiem lub obszyć wążką koronką, a następnie ułożyć je w równe rurki i poszczepić je jedwabiem, aby się trzymały. Pa-

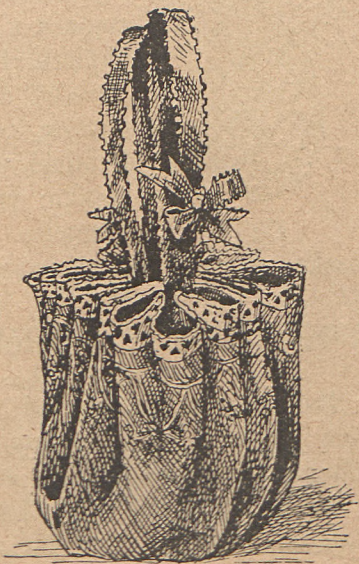

Fig. 1.

łączek można zrobić ze wstążeczki i z obydwóch stron ozdobić kokardkami, fig. 1.

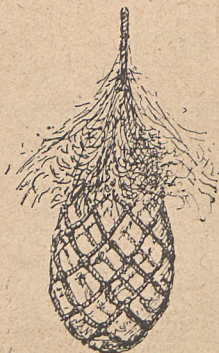

Fig. 2.

żączkę—i woreczek skończony, fig. 2.

Z grubej bawełny zrobić szydełkiem woreczek, po skończeniu zanurzyć go w kleju, a gdy dobrze wyschnie—pozłocić. Następnie z pasków złotego papieru, lub bibułki kolorowej, złożonej w kilka rzędów, naciąć frendzelkę i okleić nią brzegi woreczka; przez dziurki przewlec wokół wstą-

7. Koszyczek z pudełek od zapalek.

Bierzemy szufladkę od pudełka szwedzkich zapalek i oblepiamy ją kolorowym lub złożonym papierem, wyciętym u góry w ząbki, a u dołu w kształcie frendzli. Pałaczek robimy z kolorowej włóczki lub drutu, który przyczepiamy w rogach pu-

delka; taki koszycek można zawiesić na choince (fig. 1).

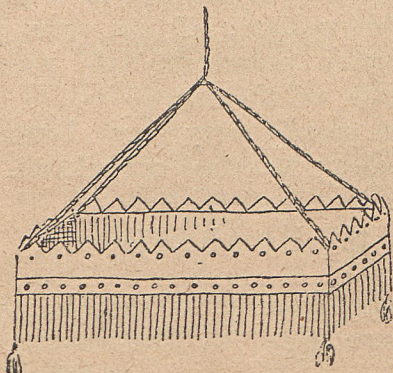

Fig. 1.

Koszycek (fig. 2) zrobiony jest z futeralika pudełka od zapalek w następujący

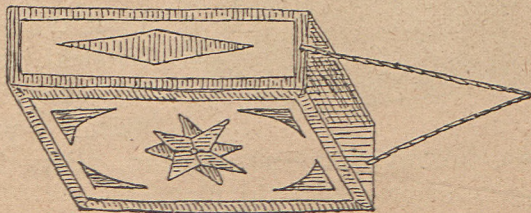

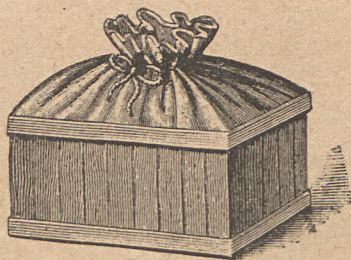
Fig. 2.

sposób: zalepiwszy poprzednio jeden z otworów pudełka tekturą, oklejamy je całe papierem kolorowym lub białym i przyozdabiamy pieczętkami. Z obu stron pudełka przyczepiamy sznureczki lub włóczkę do zawieszenia na choinkę.

W ten sposób otrzymamy bombonjerkę, którą możemy napełnić cukierkami.

8. Bombonjerka.

Bierzemy pudełka od zapalek; szufladkę przeznaczamy na bombonjerkę, a fu-

teral pudełka na ozdobę.

W tym celu futorialik tniemy nożyczkami i otrzymujemy listewki, które mi oklejać będziemy pudeł-

ko, jak widzimy na obrazku. Przy brzegach dajemy listewki dłuższe.

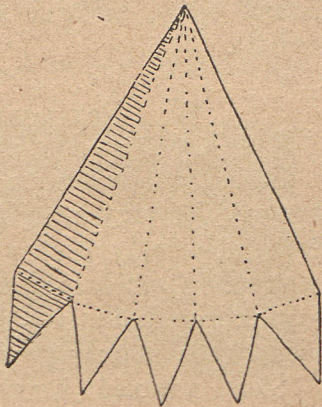
Środek pudełka wylepiamy papierem lub bibułą, woreczek robimy z muślinu i ściągamy go sznurkiem.

9. Sople lodowe.

Jest to bardzo efektowna ozdoba na choinkę.

Na gruby papier trzeba przekalkować podaną na rysunku formę, wyciąć ją i piątą część podanego wzoru skleić z pierwszą w ten sposób, a żeby pierwszy ząb leżał na piątym.

W środek tutki wsuwamy biały sznurek, drut, lub nitkę, grubym supełkiem zakończoną, która będzie służyć do zawieszania tutki na choince. Gotową tutkę smarujemy klejem i osypujemy grubą ku-

chenną solą. Po zupełnem wyschnięciu robimy znów to samo, t. j. smarujemy tutkę gumą i osypujemy solą. Należy powtarzać to tak długo, aż cała powierzchnia tutki zostanie pokryta solą. Zamiast ostatniej warstwy soli można użyć pudru szklanego (brylantowego).

W ten sposób przyrządzone sztucznie sople lodowe błyszczą się wszystkimi kolorami tęczy, zarówno w dzień jak i przy świetle.

10. Pozlacane słoiki.

Słoiki od maści lub pigulek mogą się też przydać przy urządzeniu choinki. Słoik taki oblepiamy ołowianym papierem, używanym do owijania herbaty, posmarowawszy poprzednio cały słoik gęstą gumą; papier trzeba starannie wygładzić.

Słoik zatknąć korkiem i obwinąć tym samym ołowianym papierem. W tym celu wycinamy kółko dwa razy większe od średnicy korka, obwijamy nim otwór słoika i zawiązujemy wstążeczką lub włócz-

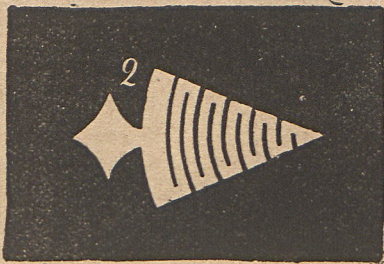
ka, na której możemy zawiesić słoik [na choince. Słoik napęlnia się cukierkami.

Można w ten sposób pozłacać szpulki, drewnienka walcowate od noszenia pakunków i t. p.

11. Koszyczek z papieru.

Trzy obrazki niżej podane wskażą nam, w jaki sposób możemy zrobić z papieru ładny koszyczek.

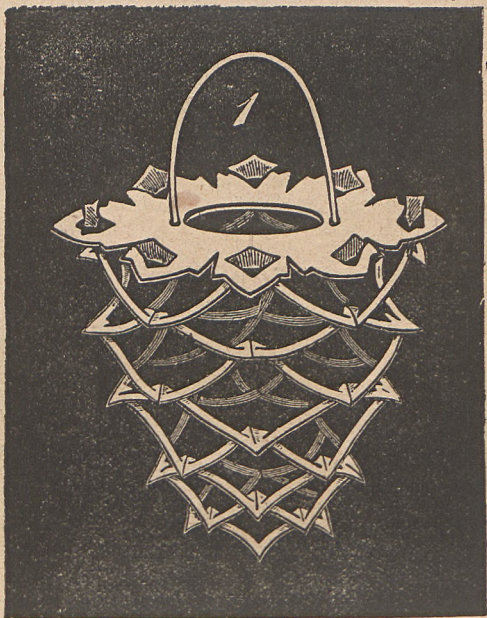
Bierzemy papier kolorowy (może być glansowany lub okładkowy) i rysujemy równe kółko, średnicy mniej więcej pół ćwierci ł o k c i a. Składamy

owe kółko 3 razy, jak wskazano na fig. 2; następnie, nakreśliwszy ołówkiem linje takie, jakie są podane na obrazku, przecinamy

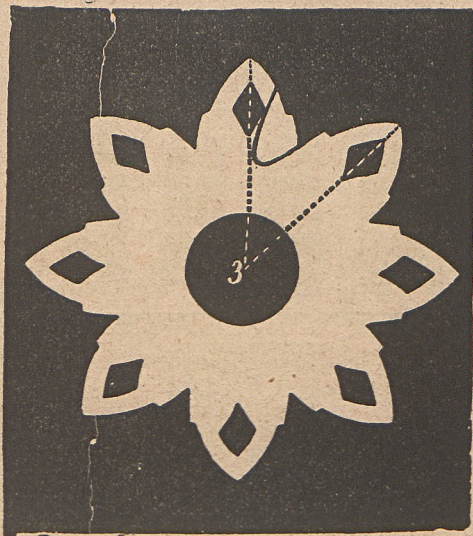
W jaki sposób ozdobić choinkę.

papier nożyczkami w kierunku tych linii.
Skończywszy to, wycinamy u góry mały

czworobok, jak to widzimy na naszym
obrazku. Rozwijamy ostrożnie kółko i ośm

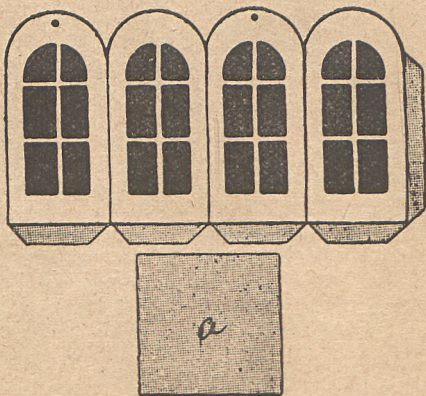
małych czworoboków przewlekamy przez otwory poprzednio przygotowanego wierzchu do koszyczka. Wierzch ten robimy z gru-

tego papieru białego lub kolorowego według wzoru, który wskazuje fig. 3. Pozostaje nam jeszcze zrobić pałeczki ze wstążeczki kolorowej, a koszyczek będzie skończony.

12. Latarka w kształcie domku.

Podług podanego wzoru wycinamy boki i dno latarni z papieru okładkowego, aktowego lub z brystolu. Potem wycinamy otwory okien i nalepiamy na nie trzy

wązkie paski z białego papieru, które mają zastąpić ramy szyb. Następnie zlepiamy latarkę z boku, paski u dołu zaginamy wewnątrz i przyklepamy do nich denko (fig. *a*).

Wycięte otwory, czyli szyby, zalepiamy żelatyną kolorową, a na dnie latarki przymocowujemy mały lich-tarzyk ze świecą, jakiej używają przy choince.

Pałaczek do za-wieszenia latarki na choince robimy z drutu (fig. *b*).

Latarki takie mogą być dowolnej wielkości.

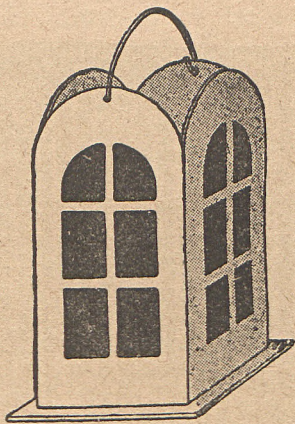
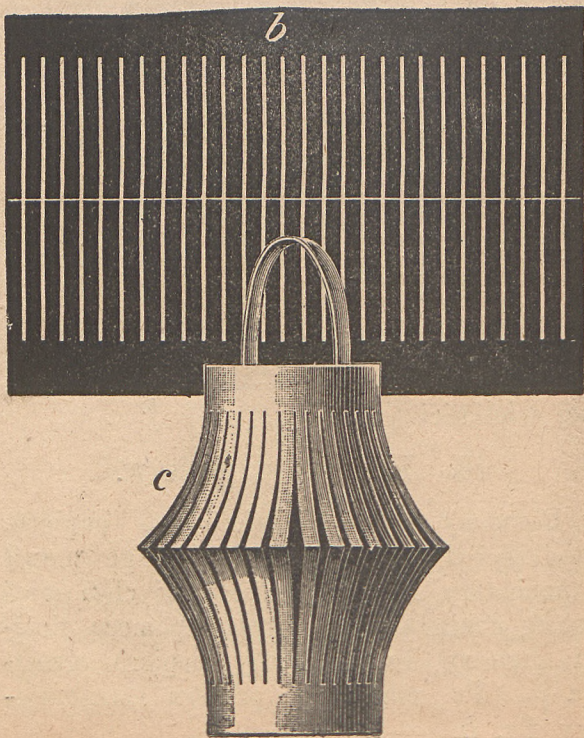

Fig. *b*.

13. Latarka z pasków.

Bierzemy kawałek kolorowego papieru, wielkości dowolnej, przeginamy go napół i nacinamy równe paski. Kto chce mieć robotę dokładniejszą, niech za pomocą linijki oznaczy linje i wtedy dopiero przecina je. Po rozłożeniu papieru otrzymujemy fig. *b*.

Wtedy dwa ostatnie paski sklejemy z sobą, papier cokolwiek zginamy i otrzymu-

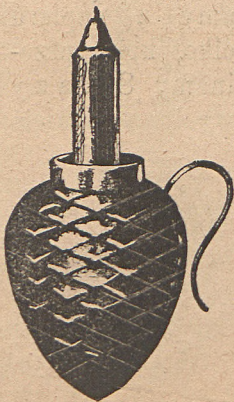

jemy formę latarki *c.* Pałaczek robimy z paska tego samego papieru.

Jeżelibyśmy chcieli umieścić w latarce świeczkę, musimy trochę ponacinać dolny pasek latarki, zagiąć go do środka i wlepić kółko tekturowe, które będzie dnem latarki i otrzyma lichtarzyk i świecę od choinki.

14. Lichtarz z szyszki świerkowej.

Bierzemy małe okrągłe pudełko (od lekarstw lub kapiszonów), przytwierdzamy je gwoździem do grubszego końca szyszki i w ten sposób otrzymujemy lichtarz, w który wstawiamy świecę, ogrzawszy silnie jeden jej koniec. Pałaczek robimy z grubego drutu, który głęboko wsadzamy w środek szyszki i nadajemy mu kształt uszka.

15. Szyszka poślacana.

Szyszkę świerkową poślacamy w sposób, jaki podajemy we wstępie, a później na jej osnowę przylepiamy następującą ozdobę: nawijamy nitki «złotego deszczu» na dwa palce, szczepiamy mocno w jednym miejscu, a z drugiej strony przecinamy, i te frendzelki przylepiamy do szyszki.

Następnie wycinamy z papieru kółko, które prze-
ginamy 8 r a z y
i wycinamy w niem

dowolne desenie (jeden z nich podajemy na obrazku fig. *a*). Otrzymaną gwiazdkę smarujemy pod spodem gumą i przylepiamy do szyszki.

Tak ozdobioną szyszkę zawieszamy na pałeczku, zrobionym z włóczki, którą przylepiamy lakiem do szyszki, jeszcze przed zrobieniem ozdób.

16. Ptaszek w kółku.

Z perełek, nawleczonych na cienki drut, robimy kółko, wewnątrz którego można przymocować ptaszka, wykrojonego ze złotego papieru. Kółko zawieszamy na choince na wstążeczce lub kolorowej włóczce.

17. Złoty kwiatek.

Z brystolu lub papieru okładkowego, oklejonego z obydwóch stron złotym papierem, trzeba wykroić kilkanaście list-

ków kształtu, podanego na fig. *a*, wielkości dowolnej, oraz kilka krążków, odpowiednio dużych.

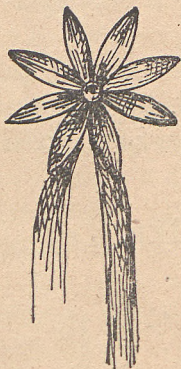

Fig. *a*.

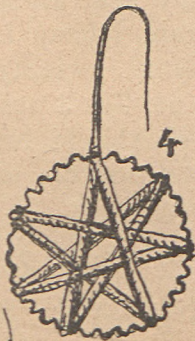
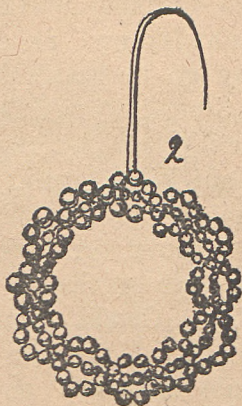
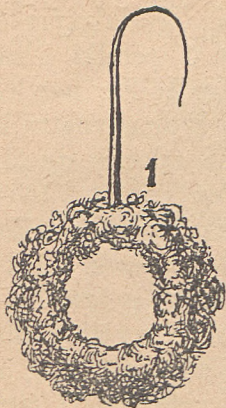
Następnie układamy końce listków na krążku, tak aby utworzyły gwiazdę, przyklejamy ją lub przyszywamy do krążka i przykrywamy środek drugim krążkiem, który trzeba przykleić.

Dla ozdoby przymocujemy do środka pasmo złotych lub srebrnych nici.

18. Ozdoby z drutu.

1. Z grubego drutu robimy kółko dowolnej wielkości, obkładamy je mchem, który przymocujemy cienką nitką; mech posypujemy złotym piaskiem; wreszcie z tegoż drutu robimy pałączek, na którym możemy zawiesić kółko, fig. 1.

2. Na cienki drut nawlekamy perełki, lub paciorki błyszczące i robimy foremne

kółko dowolnej wielkości. W dalszym ciągu nawlekamy na drut 4 perełki i zaginamy go wewnątrz dużego kółka; nawlekamy 3 perełki i zaginamy drut zewnątrz kółka i t. d. W ten sposób tworzą się około dużego kółka małe. Powtarzamy to tak długo, dopóki nie zakończymy kółka. Robimy z drutu (grubszego) pałączek i ładna, błyszcząca ozdoba na choinkę gotowa.

3. 4. Cienki drut mosiężny lub biały nawijamy ściśle na cienką pałączkę; następnie zsuwamy go z pałączki i otrzymujemy drut karbowany (patrz rys.) Z tego drutu robimy kółko, wewnątrz którego tworzymy gwiazdy, według wzoru, podanego na fig. 3 lub 4, ze złotych nici, kolorowej włóczki lub waziutkiej wstążeczki, którą można dla ozdoby pomalować złotym płynem.

19. Złoty deszcz.

Na gałązkach choinki układamy mech, posypany złotym piaskiem, i obrzucamy go złotymi nićmi, do których poprzednio trze-

ba przykleić lub przywiązać złote patyczki, śpiczasto zakończone (fig. 1).

Taki złoty deszcz bardzo ozdabia choinkę.

20. Choinka.

Niejedno z dzieci, przed nadejściem świąt myśli o choince dla lalek, lecz nie umie

się do niej zabrać. Podajemy więc łatwy sposób urządzenia choinki.

Trzeba przedewszystkiem wyciąć z grubego papieru formę, w kształcie liścia napół złożonego (fig. *a*); następnie robimy szpilką dziurkę w śpiczastym końcu

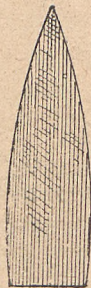

Fig. *a*.

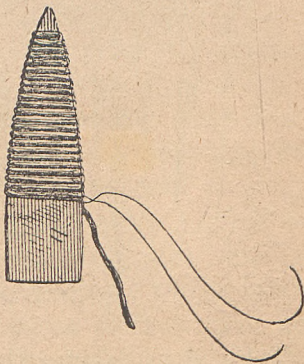

Fig. *b*.

i przewlekamy przez nią cienki drut, przeginając go napół. Następnie okręcamy zieloną włóczką raz jeden naszą formę, tuż przy drucie i urządzamy się w ten sposób, ażeby jeden koniec drutu był pod spodem

Fig. c.

Fig. d.

włóczki. Dalej przekładamy końce drutu i okręcamy włóczką po raz wtóry; przekładamy następnie drut i znowu owijamy formę włóczką zawsze pomiędzy dwoma drutami i to samo powtarzamy kilka razy (fig. *b*).

Potem z jednej strony przecinamy włóczękę, forma papierowa odpada, a włóczka tworzy drobne gałązki drzewa. Końce drutu przesuwamy przez kawałek korka, który jednocześnie będzie służył za podstawę do drzewka. Korek możemy owinać następnie włóczką (fig. *c*).

Jeżeli chcemy otrzymać drzewko większe, trzeba zrobić kilkanaście małych gałązek i nie wsuwać je w korek, tylko owinać o grubszy patyk, który wsuwamy w doniczkę z ziemią. Pierwsza kondygnacja owych gałęzi powinna być dłuższa, gałązki drugiego i trzeciego rzędu mogą być znacznie krótsze. Możemy je wygiąć do góry i pozawieszać na nich zabawki, bombonjerki, gwiazdy i inne ozdoby (fig. *d*).

12.-
795349/8478

Antyk. Nauk
W-1A 12.0678
- 12 01 -

MOJE KSIĄŻECZKI

POD REDAKCJĄ MARJI BUYNÓ-ARCTOWEJ.

	tenigr
3. Jaś i Małgosia. Wierszem przez Or-Ota, z 5 rys. Wyd. IV.	— 25
31. Jaśkowe dziesięćstwo. Opowiadanie przez Wilę, z 3 rysunkami. Wyd. III.	— 90
79. Józio Tkacz. Powiastka A. Grudzińskiej, z 3 rys. Wyd. II.	— 50
168. Karzeł wśród olbrzymów. Przerobiła z ang. M. A. G.	— 65
133. Klucz do nieba, przez J. Ciembroniewicza, z 2 rys. Wyd. II.	— 40
187. Kochaj Kościuszkę. Krótki życiorys Kościuszki, przez Al. Janowskiego.	— 40
122. Koniec świata. Powiastka Antoszki, z 2 rys.	— 50
91. Konwalijski. Wybór wierszyków, przez Babcie Manię. Zt. I, z 10 rys. Wyd. II.	— 40
92. — — przez Babcie Manię, Zt. II, z 11 rys. Wyd. II.	— 40
93. — — przez Babcie Manię. Zt. III, z 7 rys. Wyd. II.	— 40
94. — — przez Babcie Manię. Zt. IV, z 7 rys. Wyd. II.	— 40
4. Kopciuszek. Wierszem, przez Or-Ota, z 5 rysunkami. Wyd. IV.	— 25
5. Kęś w butach. Wierszem, przez Or-Ota, z 5 rysunkami. Wyd. IV.	— 25
68. Królestwo złocińców. Powiastka, z 3 rysunkami. Wyd. I.	
157. Królewna Basia. Baśń w 3 częściach, z 3 charakterystykami (3 d. wyd.).	
56. Królowa poziomek i paproci. Powiastka, z 2 rysunkami. Wyd. I.	

Biblioteka Narodowa
Warszawa

30001020190826